

WMF-STANDPUNT WILDSCHADE OP BASIS VAN DE DOOR KABINET VAN LANDBOUW VOORGESTELDE ACTIENOTA :

Dit standpunt werd gevormd door bespreking met de lidverenigingen op het WMF-overleg van 26 november. Het ontwerpstandpunt werd nadien teruggekoppeld met alle 70 lidverenigingen van WMF. U leest het hieronder.

Algemeen:

Bepaalde vogels en zoogdieren berokkenen plaatselijk schade aan landbouwgewassen. Maar het drastisch beperken van populaties is daarom nog niet “de” oplossing om deze schade te beheersen. Eén dier in de keten bestrijden, creëert een reeks andere, niet altijd vooraf incalculerbare en soms ongewenste gevolgen. Eksters, kraaien, roofvogels zijn bv. natuurlijke vijanden van de houtduif (o.a. via nestpredatie). De landbouw houdt best ook rekening met de biodiversiteitscirkels en het belang van natuurlijke evenwichten.

Er zal altijd een zekere vorm van schade aan de landbouw zijn. Ons hele ecosysteem kan moeilijk enkel in functie staan van één enkele gebruikersgroep. Men zou ook meer kunnen inzetten op logistieke hulp en financiële steun bij het aanschaffen van mens- en milieuvriendelijke afschrikmiddelen (zie o.a. provinciaal actieplan vogelafweer). Dit zijn positieve acties die kunnen zorgen voor een win-win voor de teler, de natuur en het leefmilieu.

foto:www.picasaweb.google.com

HOUTDUIF

Door het Kabinet van de Gedeputeerde van Landbouw voorgestelde acties m.b.t. houtduiven :

- **kennisopbouw en visie-ontwikkeling**

We kunnen bijtreden dat er meer kennis dient vergaard over populaties van o.a. houtduif. Zodanig dat men gerichter kan ingrijpen. Is jagen op duiven wel zinvol? Misschien is bejaging van houtduiven, net als bij vossen, wel stimulerend voor de vruchtbaarheid. Er worden nu al heel wat houtduiven afgeschoten, maar toch blijkt hun populatie te stijgen. Ook de jachtperiode werd 2 jaar terug reeds met 6 weken verlengd, blijkbaar zonder resultaat.

- **Organisatie van een afschietdag**

Een dergelijk gecoördineerd afschotweekend is een symbolisch gebaar van de gedeputeerde t.o.v. de landbouw. Eigenlijk gebeurt dit nu ook al in sommige regio's. Zolang het in de gebruikelijke jachtgebieden gebeurt, is het eigenlijk voor ons geen probleem. Probleem is soms wel dat er ook vlak naast natuurreservaten kan gejaagd worden. Dit heeft ook gevolgen voor het wild in de natuurreservaten.

We kunnen akkoord gaan met een gecoördineerde afschotdag of – weekend in de gebruikelijke jachtgebieden, mits er na enkele jaren geëvalueerd wordt of dit zinvol is om de populatie onder controle te houden.

- **Ingrijpen op verwilderde speelduiven - overleg met de duivenbond hierover.**

WMF heeft geen probleem hiermee.

- **Gebiedsdekkend jagen mogelijk maken voor houtduif (en evt. andere wildsoorten). Ook in natuurgebied.**

Gebiedsdekkende jacht is in ieder geval onmogelijk: naast natuurgebieden zijn er ook parkgebieden en woonzones waar de houtduiven kunnen naartoe vluchten. Een afschotdag in de gebieden waar normaalgezien bejaagd wordt: OK, maar niet in natuurgebieden.

In natuurreservaten kan jacht momenteel juridisch niet en ook in natuurgebieden is het niet evident. Beheersing daar kan op gecoördineerde wijze door jagers van ANB.

In open polderlandschap komt de houtduif minder voor, in een natuurgebied als de Uitkerkse Polder bijv. is schade van houtduiven onbestaande, een preventieve maatregel om schade te voorkomen is dan ook in de polders het open landschap te behouden en er zo weinig mogelijk bomen, bosjes e.d. aan te planten. Dat is trouwens ook in het voordeel van weidevogels en vermindert evenzeer de vestiging van predatoren als kraaien en vossen.

- **jachtperiode verlengen**

De houtduif kan nu al langer dan de gewone jachtperiode bejaagd worden (tot eind februari). Zijn er reeds concrete gegevens afschotcijfers bekend tgv. deze verlenging? Daarnaast zijn er de diverse mogelijkheden qua bestrijdingsjacht waarrond er de laatste jaren reeds extra werd geïnformeerd en waarvan de aanvraagprocedure werd versoepeld.

- **Juridische duidelijkheid over duivencarrroussel**

Het gebruik van duivencarrousels, zeker wanneer er daarbij gebruik wordt gemaakt van levende duiven, is een barbaarse wijze om aan bejaging te doen en niet meer van deze tijd. De weidelijke, sportieve jacht geniet de voorkeur.

- **Jacht op duiven aantrekkelijker maken door handel in geschoten duiven te verruimen.**

Dit moet kunnen voor zover het strookt met de jachtwetgeving en de wetgeving op het verhandelen van wild.

- **Voedselaanbod in winter beperken.**

Probleem is ook dat houtduiven een overvloed aan voedsel vinden in de winter. Manieren vinden om deze voedselvoorraad in te perken, zijn aangewezen. Maar zijn niet volledig vermijdbaar. Tevens strookt het beperken van wintervoedsel niet met de acties die worden ondernomen (o.a. overwinterende graanakertjes) mbt. het beschermen van gorzen en patrijzen die dergelijke winterrestjes net broodnodig hebben.

- **Inzet van mens- en natuurvriendelijke afschrikmiddelen (grote leemte in de ontwerpnota).**

Binnen Proclam is jarenlang onderzoek gebeurd naar effectieve en bruikbare alternatieven voor het vaak gebruikte vogelschrikkanon. Uit die studies en tevens uit het opzet met het afschrikmaterialendépôt is gebleken dat het kanon verre van efficiënt is. Ook andere afschrikmiddelen verliezen na korte tijd hun effectiviteit. Het zomaar nabij de bewoning wekenlang inzetten van onmenselijke knalkanonnen is dan ook zinloos. Afwisseling is de boodschap én vermijden dat bijzonder hinderlijke middelen in de buurt van bewoning wordt ingezet (dit wegens de gevolgen voor de volksgezondheid). De Provincie moet gemeenten en landbouwers verder informeren over het bestaan van mens- en milieuvriendelijke vogelafschrikmiddelen, de bestaande subsidieregelingen promoten en de gemeenten tevens wijzen op de noodzaak om het gebruik van lawaaierige vogelschrik-kanonnen strikter te reglementeren.

De opname van deze problematiek in een provinciaal hinderreglement is eveneens aangewezen. De opname

van duidelijke normen in de Vlarem2-wetgeving is een vraag die naar het Vlaamse regelgevend niveau moet worden gesteld. Het kan immers niet dat precies toestellen die worden geproduceerd en gebruikt met de bedoeling zoveel mogelijk lawaai te maken, buiten het Vlaamse milieuregelgevend kader worden gehouden.

Conclusie Houtduiven: Een afschietdag – of weekend : OK, maar in de gebruikelijke jachtgebieden, niet in natuurgebied en al zeker niet in natuurreservaten. Bovendien zou er rond natuurreservaten een buffer in acht genomen moeten worden. Na enkele jaren moet ook geëvalueerd worden of een dergelijke afschotactie effect heeft op het in bedwang houden van de populatie. Daarvoor en ook om bv. te weten te komen of bestrijding tout court wel effect heeft op houtduif, dient er ook meer wetenschappelijk onderzoek te gebeuren naar de populatie en de leefwijze van houtduif. Daarnaast is het onmogelijk om alle schade door houtduiven te vermijden : De land- en tuinbouw zal dus moeten leren leven met een zekere vorm van aanvaardbare schade.

Naar afschrikmiddelen toe dient het gebruik van vogelschrikkanonnen strikter te worden gereguleerd. Niet alleen blijkt dit afschrikmiddel amper effectief naar verjaging toe maar bovendien zorgt het voor een enorme hinder voor omwonenden en aanwezige natuurwaarden in de omgeving.

GANZEN

Voorgestelde acties m.b.t. ganzen:

- vlotte schaderegeling voor teeltschade overwinterende ganzen
- zomerganzen aan Oostkust: schade beperken
- zomerganzen westhoek: afspraken populatiebeheersing
- Handel in geschoten ganzen aantrekkelijker maken

Voor exoten zoals Canadese gans is er in Zedelgem in een beperkt gebied met redelijk succes een combinatie gebeurd van euthanasie en schudden van de eieren. Nu is nog 1/3 van de populatie over. Om het aantal Canadese ganzen onder controle te houden is een combinatie belangrijk van eieren schudden en eventueel afschot. De Nijlgans vormt ook een probleem. Er is nog geen eensgezindheid hoe deze best kan aangepakt worden.

De schaderegeling voor teeltschade die nu uitgewerkt is voor de winterganzen. Deze is OK. Doordat ze op kustpolders weinig schade aan land- en tuinbouw kunnen aanrichten, kan de bescherming van kustpolders mee helpen ganzenschade te beperken.

EVERZWIJNEN

Voorgestelde acties m.b.t. everzwijnen

- Onderzoek eenvoudige beschermmiddelen
- Voldoende mogelijkheden om afschot te realiseren
- Sensibilisering jachtrechthouders ivm volledige uitroeiing
- Verhogen efficiëntie afschot
- Problematiek aankaarten in westhoekoverleg.

Het everzwijn in de Westhoek komt terug vanuit Frankrijk. Schrikdraad zal hier niet veel aan verhelpen. Als het een natuurlijke migratie betreft zijn we daar zelfs principieel voorstander van. Wat het Zedelgemse betreft zouden er rond de 100 everzwijnen zijn. Daar is afschot wel verantwoord, maar is uitroeiing een oplossing? Ze verplaatsen zich snel, kweken snel. Jim Casaer (INBO) schrijft in zijn studie hieromtrent dat verwacht wordt dat de populatie door inteelt even snel zal verdwijnen als ze gekomen is. Men moet er wel rekening mee houden dat everzwijnen gevaarlijk kunnen zijn voor wandelaars. Anderzijds zitten de Ardense bossen vol everzwijnen en daar worden de wandelaars ook niet dagelijks aangevallen. Het gevaar voor verkeersongevallen is allicht groter.

foto': www.natuurforum.be

VOSSEN

Voorgestelde acties m.b.t. vossen

- Onderzoeken en informeren bevolking over hoe men zijn pluim/kleinvee kan beschermen met eenvoudige maatregelen.
- Uitbreiding vossenjacht.

Conclusie: Volgens wetenschappelijk onderzoek is het onverantwoord om de vossenjacht uit te breiden, tenzijmen de vos wil uitroeien. De vos geeft bovendien geen schade aan de landbouw, is eerder een nuttig dier dat heel wat ratten e.d. verorbert. Kippenhouders kunnen er zich tegen beschermen, dus de bevolking dient hierover beter geïnformeerd. De vos bejagen heeft tot gevolg dat de populatie nog toeneemt. Bovendien houden vossen ook de populaties aan standganzen in bedwang (studie Koen Van Den Berghe (INBO).

KAUWEN EN KRAAIEN

Voorgestelde acties kauwen en kraaien

- Voedselaanbod in de winter beperken OK. mits terdege rekening gehouden wordt met de impact van evt. maatregelen op acties die specifiek worden opgestart met het oog op het behoud van bedreigde soorten (gorzen, patrijs,...).
- Informeren van de landbouw i.v.m. de al bestaande bestrijdingsmogelijkheden voor kraai.

Kauwen zijn geen bejaagbare soort. Zwarte kraai mag wel degelijk bestreden worden met vuurwapens en trechtere vallen (wat in de praktijk een algemeen gebruik is). Er rekening mee houden dat er ook een belangrijke relatie is met de houtduif. Afschot van kraaien en kauwen zoals actienota voorstelt, zal de houtduivenpopulatie wellicht nog doen toenemen. Zo'n driekwart van de duivennesten wordt in het voorjaar immers geroofd door deze vogels. Kortom, verder terugdringen van het kraaienbestand heeft wellicht een verdere groei van het houtduivenbestand tot gevolg. Meer dan ooit is hier nood aan het streven naar het behoud van het natuurlijke evenwicht.

Cijfers over kauwen- en kraaienschade aan landbouwgewassen zijn er nog altijd niet...

Tekst : Kris Dekeyzer & Katty De Wilde

Op 28 april wordt het WMF-overleg samen met de regiovergadering West-Vlaanderen van Natuurpunt georganiseerd. o.a. het nieuwe jachtbesluit staat dan op de agenda. Ook meer hierover volgt in ons volgend tijdschriftnummer.